

Användningen av statsbidraget till organisationer inom det sociala området

Redovisning av 2016 års verksamhet

Denna publikation skyddas av upphovsrättslagen. Vid citat ska källan uppges. För att återge bilder, fotografier och illustrationer krävs upphovsmannens tillstånd.

Publikationen finns som pdf på Socialstyrelsens webbplats. Publikationen kan också tas fram i alternativt format på begäran. Frågor om alternativa format skickas till alternativaformat@socialstyrelsen.se

Artikelnummer	2017-9-19
Publicerad	www.socialstyrelsen.se , september 2017

Förord

Denna rapport är Socialstyrelsens årliga redovisning till regeringen och ingår i Socialstyrelsens uppdrag att fördela verksamhetsbidrag enligt förordningen (2011:1062) om statsbidrag till vissa organisationer inom det sociala området. Rapporten redogör för den verksamhet som organisationerna som mottog bidraget 2016 genomfört och för Socialstyrelsens bidragsgivning. I arbetet har utredarna Ellinor Cronqvist, Matilda Ekström Sundberg, Marlene Karlsson Vargas, Kristina Olofsson, Peter Redving, Charlotta Rehnman Wigstad och Petra Rinman deltagit. Rapporten har sammanställts av utredare Thomas Malm. Ansvarig enhetschef för uppdraget har varit Stina Törnell Sandberg.

Olivia Wigzell
Generaldirektör

Innehåll

Förord	3
Sammanfattning	7
Uppdraget	8
Anslag och förordning	9
Organisationer som beviljades statsbidrag för 2016	9
Organisationernas återrapportering	12
De flesta organisationerna rapporterade in i tid	12
Mål- och resultatstyrningen är under fortsatt utveckling	12
Utveckling per verksamhetsområde	15
Alkohol och narkotika	15
Utsatta barn och deras familjer	17
Motverka våld mot kvinnor	18
Hälsofrämjande verksamhet	20
Stöd till efterlevande	21
Genomförd verksamhet 2016	23
Statsbidragets syfte	23
Avslutande diskussion	27
Referenser	28
Bilaga 1. Fördelning av medel	29
Bilaga 2. Ekonomisk redovisning	31
Bilaga 3. Medlemsutveckling	33

Sammanfattning

Under 2015 fördelade Socialstyrelsen 93 376 000 kronor för år 2016 i verksamhetsbidrag till 63 organisationer inom det sociala området. Organisationerna har fått bidraget för sin sociala verksamhet inom områdena alkohol och narkotika, utsatta barn och deras familjer, motverka våld mot kvinnor, stöd till efterlevande och hälsofrämjande arbete i enlighet med förordning (2011:1062) om statsbidrag till vissa organisationer inom det sociala området. Många av organisationerna som har fått del av bidraget är verksamma inom flera av dessa områden.

Rapporten behandlar de 61 organisationer som kom in med sina redovisningar i tid för att vara med i bedömningen av 2016 års statsbidrag. En organisation har gått i konkurs under året och en organisation har inte kommit in med en fullständig återrapport. Dessa båda organisationer är därmed inte med i uppföljningen. Det var 20 organisationer som inkom med sina redovisningar efter rapportdatum men ändå så pass tidigt att de finns med i bedömningen. De 61 organisationerna har genomfört verksamhet enligt följande:

- 25 organisationer har rapporterat verksamhet inom området alkohol och narkotika i hög eller mycket hög utsträckning.
- 45 organisationer har rapporterat verksamhet inom utsatta barn och deras familjer i hög eller mycket hög utsträckning.
- 18 organisationer har rapporterat verksamhet inom området motverka våld mot kvinnor i hög eller mycket hög utsträckning.
- 38 organisationer har rapporterat verksamhet inom området hälsofrämjande verksamhet i hög eller mycket hög utsträckning.
- 10 organisationer har rapporterat verksamhet inom området stöd till efterlevande i hög eller mycket hög utsträckning.

Socialstyrelsen bedömer utifrån organisationernas återrapporter att syftet med verksamhetsbidraget som anges i förordningen har främjats. Socialstyrelsens uppföljning visar att samtliga organisationer har bedrivit förebyggande och socialt stödjande arbete och arbete som har kommit deras lokala eller samordnande arbete till del. Inom informations- och opinionsbildning samt inom hälsofrämjande verksamhet har 60 av 61 organisationer bedrivit verksamhet. Majoriteten av organisationerna uppger att insatser inom informations- och opinionsbildning har varit de mest effektiva.

Drygt 86 procent av organisationerna uppger att de nått sina delmål i hög utsträckning och 33 procent av organisationerna har sammanhängande mål- och resultatstyrning i hög utsträckning. Det betyder att utvecklingen går åt rätt håll men att det även fortsättningsvis finns en betydande utvecklingspotential inom området.

Uppdraget

Socialstyrelsen har regeringens uppdrag att fördela verksamhetsbidrag enligt förordningen (2011:1062) om statsbidrag till vissa organisationer inom det sociala området, härafter kallad förordningen. Varje år ska myndigheten enligt 15 § i förordningen även lämna en samlad redovisning till regeringen om hur statsbidraget använts i förhållande till bidragets syfte och de mål som angetts i myndighetens regleringsbrev. Bidrag får enligt 1 § förordningen lämnas till ideella organisationer som bedriver frivilligt arbete inom något av områdena

- alkohol och narkotika
- utsatta barn och deras familjer
- att motverka våld mot kvinnor
- att ge stöd till efterlevande personer
- att främja en god hälsa i befolkningen.

Det frivilliga arbetet inom det hälsofrämjande området får inte omfatta idrotts- eller fritidsaktiviteter. Enligt 2 § förordningen är syftet med bidraget att stödja utvecklingen av ett civilt samhälle som bidrar till att människor som befinner sig i eller riskerar att befinna sig i en utsatt situation, kan förbättra sina livsvillkor samt påverka och delta i samhällsutvecklingen, eller skapa förutsättningar för en god hälsa på lika villkor för hela befolkningen.

Vidare ska statsbidraget ge stöd till organisationernas informations- och opinionsbildande arbete, deras förebyggande och socialt stödjande arbete för människor som befinner sig i eller riskerar att befinna sig i en utsatt levnads-situation, och deras hälsofrämjande verksamhet.

Slutligen är syftet med statsbidraget att främja nationella insatser för riksorganisationerna eller de organisationer som bedriver verksamhet av riksintresse genom att statsbidraget kommer organisationernas lokala eller samordnande arbete till del, samt att stödja organisationer som främjar förutsättningar för sådant socialt arbete som avses i 1 §.

Socialstyrelsen har också i uppdrag att redovisa hur myndighetens verksamhet bidrar till genomförande av Agenda 2030, de globala utvecklingsmål som beslutades av FN:s generalförsamling 2015. Arbetet som organisationerna bedrivit inom ramen för statsbidraget beaktar utvecklingsmålen och bidrar särskilt till mål 3, att säkerställa hälsosamma liv och främja välbefinnande för alla i alla åldrar, och mål 5, att uppnå jämställdhet och alla kvinnors och flickors egenmakt.

Anslag och förordning

Totalt tre anslag avser statsbidraget. Två av anslagen finns på utgiftsområde 9, Hälsovård, sjukvård och social omsorg. Det tredje anslaget finns på utgiftsområde 13, Integration och jämställdhet. Anslagssumman för 2016 var totalt 93 376 000 kronor (tabell 1).

Tabell 1. Anslag till statsbidraget 2016

Utgiftsområde	Belopp SEK
Utgiftsområde 9, Hälsovård, sjukvård och social omsorg. 4:7 Bidrag till utveckling av socialt arbete m.m.	66 626 000
Utgiftsområde 9. Hälsovård, sjukvård och social omsorg. 1:6 Bidrag till folkhälsa och sjukvård	3 450 000
Utgiftsområde 13 Integration och jämställdhet 3:1	23 300 000
Summa	93 376 000

Organisationer som beviljades statsbidrag för 2016

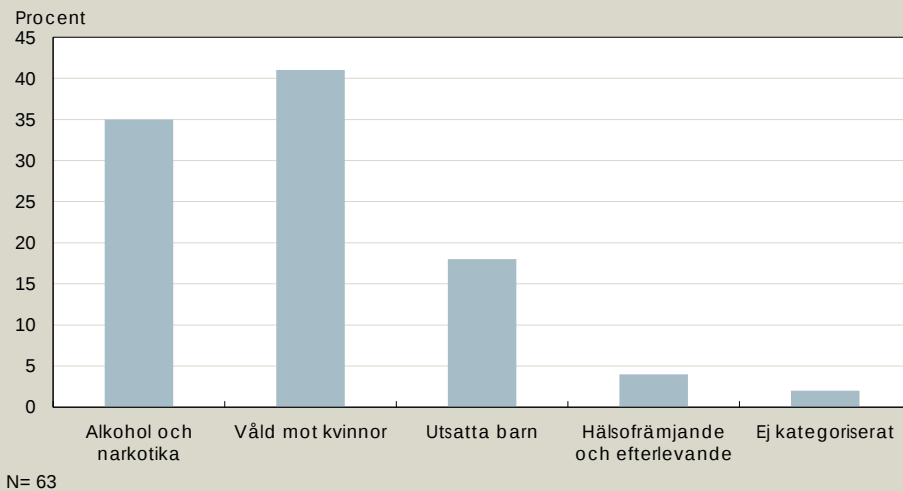
Den 21 september 2015 gick ansökningstiden för 2016 års statsbidrag ut och Socialstyrelsen hade då tagit emot 108 ansökningar. Den totala summan som organisationerna ansökte om var 212 912 049 kronor (året innan var den 227 066 664 kronor). Totalt beviljades 93 376 000 kronor till 63 organisationer. Statsbidraget för 2015 uppgick också till 93 376 000 kronor och beviljades för 70 organisationer.

Socialstyrelsen avslog ansökningar från 45 organisationer vilket var en minskning med 6 organisationer jämfört med året innan [1]. Det var sju organisationer som var nya för året. Av de 56 organisationer som fick statsbidrag året innan fick 25 organisationer en höjning och 10 organisationer fick oförändrat bidrag 2016. Sammanlagt 23 organisationer fick mer än 1 000 000 kronor i statsbidrag.

Fördelning mellan områden

Det område som tilldelades mest bidrag 2016 var motverka våld mot kvinnor. Till detta område gick 38 688 000 kronor eller cirka 41 procent av statsbidraget fördelat på 12 organisationer. Till området alkohol och narkotika gick 32 248 000 kronor eller cirka 35 procent av statsbidraget fördelat på 22 organisationer. Området utsatta barn och deras familjer tilldelades totalt 17 090 000 kronor eller cirka 18 procent av statsbidraget fördelat på 18 organisationer. Områdena hälsofrämjande verksamhet och stöd till efterlevande tilldelades 3 450 000 kronor motsvarande knappt 4 procent av statsbidraget fördelat på 10 organisationer. Slutligen fördelades 1 900 000 kronor, motsvarande 2 procent av statsbidraget, till en organisation vars verksamhet inte hänförts till något speciellt huvudområde (figur 1).

Figur 1. Fördelning av 2016 års statsbidrag

Fördelningen av bidraget mellan de olika områdena förändrades något jämfört med året innan. Området utsatta barn och deras familjer ökade med 3 884 000 kronor vilket motsvarar en ökning på 29 procent. Motverka våld mot kvinnor minskade med 3 062 000 kronor vilket motsvarar en minskning på sju procent. Även området alkohol och narkotika minskade något. Fördelningen av medel till organisationerna inom hälsofrämjande och stöd till efterlevande var oförändrat. I bilaga 1 finns en förteckning av hur statsbidraget fördelades per område och organisation.

Medlemsutveckling och arbetet med mål- och resultatstyrning

Organisationer som beviljats statsbidrag ska uppge hur många medlemmar de har, enligt förordningens 14 §. Detta krav grundar sig i regeringens önskan att se hur många individer som är engagerade i de sociala organisationerna och också hur antalet medlemmar förändras över tid. Antalet medlemmar påverkar dock inte bidragets storlek (se bilaga 3 för medlemsantal och medlemsutveckling). Paraplyorganisationer som har andra organisationer som medlemmar behöver dock inte redovisa antal personer som är medlemmar i de olika medlemsorganisationerna utan för deras del är det tillräckligt att ange hur många organisationer de har som medlemmar.

Organisationernas storlek, uppbyggnad och struktur varierar kraftigt. Vissa organisationer har lokalföreningar spridda över landet medan andra finns på någon enstaka ort.

Knappt 40 procent av organisationerna är relativt små med mindre än 500 medlemmar. Elva av dessa organisationer ökade sitt medlemsantal under året. Av de 22 organisationer som hade mellan 500 och 5 000 medlemmar ökade 18 stycken sitt medlemsantal under året. Åtta organisationer hade 5 001–15 000 medlemmar i december 2015. Fyra av dessa organisationer ökade i storlek under året. Vidare hade fem organisationer mer än 15 000 medlemmar i slutet av 2016. I denna grupp ökade två organisationer i medlemsantal under året (tabell 2).

Tabell 2. Organisationer efter antal medlemmar

- 500	500-5 000	5 001-15 000	15001-	Totalt
20	22	8	5	55

Precis som tidigare år finns det ett tydligt samband mellan organisationernas storlek och hur väl de arbetar med mål- och resultatstyrning. Störst andel organisationer med god mål- och resultatstyrning återfinns i gruppen organisationer med mer än 15 000 medlemmar, följd av gruppen organisationer med 5 001-15 000 medlemmar.

Sammanslutningar av riksorganisationer

Socialstyrelsen väljer att redovisa de organisationer som är sammanslutningar av andra organisationer (paraplyorganisationer) separat eftersom de har en annan uppbyggnad än de andra organisationerna. Flera av dem är mycket stora eftersom de exempelvis har olika trossamfund som medlemmar.

Tabell 3. Antal medlemmar hos organisationer som är sammanslutningar av riksorganisationer eller trossamfund

Organisation	Antal medlemmar
ECPAT Sverige	18 organisationer
FORUM – Idéburna organisationer	38 organisationer
Hela Människan	6, 3 miljoner*
KSAN – Kvinnoorganisationernas samarbetsråd	37 organisationer
Rainbow Sweden	600 personer
SAMS – Samarbete för människor i sorg	6 organisationer

*medlemmar i trossamfund

Organisationernas återrapportering

De flesta organisationerna rapporterade in i tid

Sista dagen för organisationerna att lämna in sina återrapporteringar till Socialstyrelsen var den 30 april 2017. Majoriteten av organisationerna som fått del av 2016 års statsbidrag redovisade i tid. Samtidigt var det 20 organisationer som var sena med sina redovisningar men de kom in med sina återrapporтер så pass tidigt att de finns med i Socialstyrelsens redovisning. En organisation har gått i konkurs under året och en organisation har inte lämnat in en fullständig redovisning. Dessa båda organisationer ingår därmed inte i uppföljningen. De medel som de båda organisationerna tilldelades kommer att återkrävas. Detta innebär att Socialstyrelsens återrapporтер behandlar 61 av 63 organisationer som fick del av 2016 års statsbidrag.

Utifrån organisationernas redovisningar bedömer Socialstyrelsen att 53 av 61 organisationer har genomfört sin verksamhet enligt plan i hög eller mycket hög utsträckning. Lika många organisationer uppger att de har nått förväntat resultat i hög eller mycket hög utsträckning.

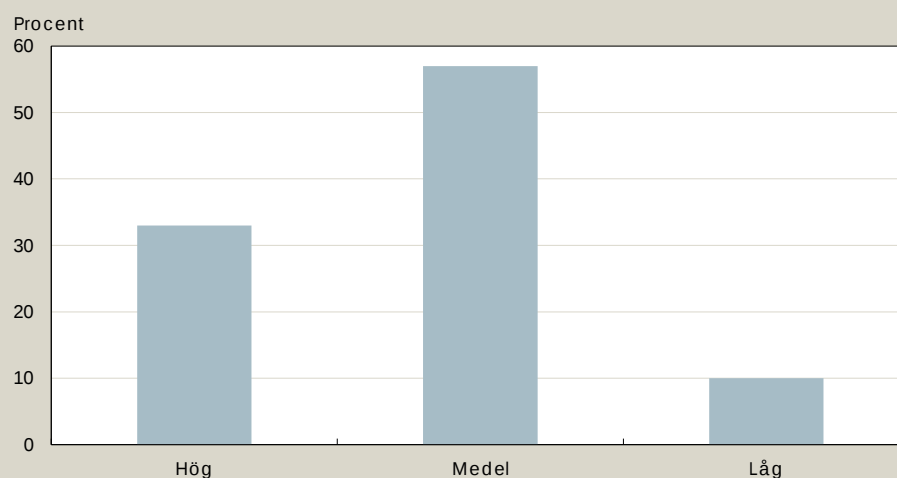
Mål- och resultatstyrningen är under fortsatt utveckling

Förordningen (2011:1062) innehåller krav på mål- och resultatstyrning hos organisationerna som får del av bidraget. Socialstyrelsen har fortsatt sitt arbete med att anpassa ansökningsblanketten och återrapporтерingsblanketten så att de återspeglar detta krav samtidigt som de ska vara ändamålsenliga och lättbegripliga för organisationerna.

Organisationerna ska ange huvudsaklig målgrupp, huvudmål och delmål för verksamheten samt vilka aktiviteter de genomfört för att uppnå delmålen. Vidare ska organisationerna ange vilka konkreta mätbara resultat som aktiviteterna har lett till samt vilka insatser som har haft störst påverkan på organisationens målgrupp. Organisationerna ska också ange vilka insatser de bedömer har varit mest effektiva för att nå verksamhetens huvudmål.

Socialstyrelsen bedömer att 20 av 61 organisationer (cirka 33 procent) har sammanhängande mål- och resultatstyrning i hög utsträckning. Socialstyrelsen bedömer också att 35 organisationer (cirka 57 procent) har sammanhängande mål- och resultatstyrning i medelhög utsträckning (figur 2).

Figur 2. Sammanhängande mål- och resultatstyrning

N = 61

Slutligen bedömer Socialstyrelsen att sex organisationer (10 procent) har sammanhängande mål- och resultatstyrning i låg utsträckning. År 2015 var det 19 procent av organisationerna som bedömdes ha en sammanhängande mål- och resultatstyrning i låg utsträckning. Detta innebär att det återigen är en positiv utveckling av mål- och resultatstyrningen. Andelen organisationer som myndigheten bedömer ha en lågt utvecklad mål- och resultatstyrning fortsätter sjunka.

Det finns dock fortfarande en utvecklingspotential inom området eftersom en betydande andel av organisationerna saknar en tydlig styrning av mål- och resultat.

Måluppfyllelse hos organisationerna

Sammanlagt 58 av 61 organisationer som ingår i rapporten har uppskattat hur väl de har lyckats uppfylla de mål de satt upp för bidraget. Av dessa uppskattar 50 organisationer att de har lyckats uppfylla de uppsatta delmålen i hög utsträckning (tabell 4). Vidare uppskattar sex organisationer att de har lyckats uppfylla sina delmål i medelhög utsträckning.

Tabell 4. I vilken utsträckning har organisationerna uppfyllt sina delmål. N = 58

	Alkohol och narkotika	Utsatta barn	Motverka våld mot kvinnor	Hälsöfrämjande och efterlevande	Ej kategoriserad
Hög	16	14	10	9	1
Medel	2	3	1	-	-
Låg	-	-	1	1	-

När det gäller i vilken utsträckning organisationerna har haft tillräckliga förutsättningar för sin verksamhet är bilden något mer splittrad. Sammanlagt 33 av 59 organisationer anger att de har haft tillräckliga förutsättningar för sin verksamhet i hög utsträckning. Samtidigt uppger tre organisationer att de har

haft tillräckliga förutsättningar för sin verksamhet i låg utsträckning (tabell 5).

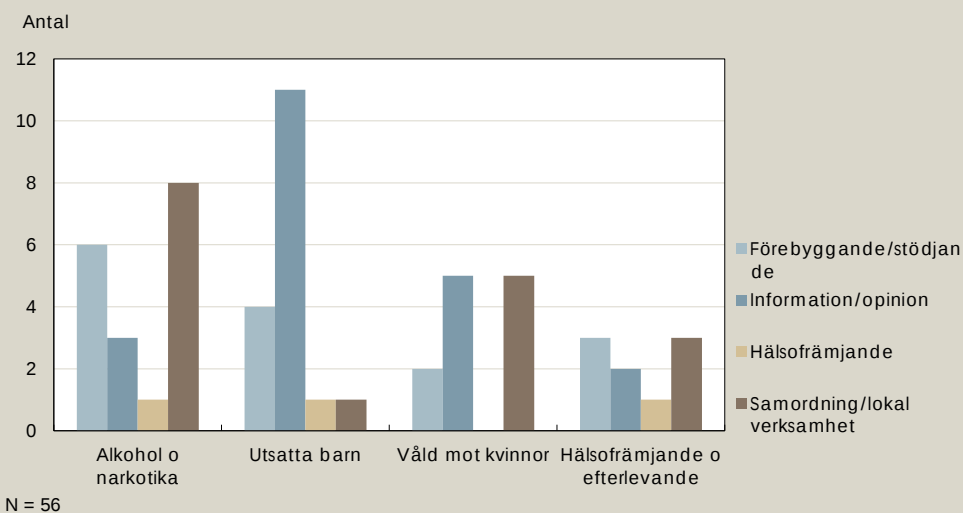
Tabell 5. I vilken utsträckning har organisationerna haft tillräckliga förutsättningar för verksamheten. N = 59

	Alkohol och narkotika	Utsatta barn	Motverka våld mot kvinnor	Hälsofrämjande och efterlevande	Ej kategoriserad
Hög	12	11	6	4	-
Medel	7	5	5	5	1
Låg	1	1	1	-	-

Effektivaste typ av insats

Organisationerna har också angett vilken typ av insats som de anser varit effektivast för att nå verksamhetens huvudmål. Den effektivaste typen av insats ligger enligt Socialstyrelsens bedömning inom informations- och opinionsbildande arbete tätt följd av insatser som kommer organisationernas lokala eller samordnande arbete till del (figur 3). Totalt är det 21 organisationer som anger insatser inom informations- och opinionsbildning som de mest effektiva för att nå verksamhetens huvudmål. Därefter kommer insatser inriktade mot samordning och stöd till lokal verksamhet som 17 organisationer anser varit de mest effektiva.

Figur 3. Mest effektiva insats för att nå mål

Utveckling per verksamhetsområde

Alkohol och narkotika

Av de 63 organisationer som tilldelades 2016 års statsbidrag tillhörde 22 organisationer området alkohol och narkotika. Till området gick 32 248 000 kronor eller cirka 35 procent av statsbidraget. Alkohol och narkotika är därmed fortsatt det största området räknat i antalet organisationer men inte räknat i andel av bidraget.

Förutom organisationerna inom verksamhetsområdet alkohol och narkotika uppger dessutom fem organisationer inom utsatta barn att de bedrivit verksamhet inom området alkohol och narkotika i hög utsträckning.

Samtliga organisationer inom alkohol och narkotika uppger att de har bedrivit verksamhet inom något eller några av områdena utsatta barn, motverka våld mot kvinnor, stöd till efterlevande och hälsofrämjande verksamhet (tabell 6).

Uppföljningen omfattar 21 av organisationerna som beviljades statsbidrag. En organisation gick i konkurs under året och ingår därmed inte i uppföljningen.

Samtliga organisationer uppger att de genomfört förebyggande och socialt stödjande verksamhet i hög eller mycket hög utsträckning. Arbete som är inriktat mot organisationernas lokala eller samordnande del har bedrivits av 18 av 21 organisationer (86 procent) i hög eller mycket hög utsträckning. Information och opinionsbildning har bedrivits av 17 av 21 organisationer (81 procent) i hög eller mycket hög utsträckning. Hälsofrämjande verksamhet är däremot inte fullt lika vanligt inom området alkohol och narkotika. Socialstyrelsens sammanställning visar att 15 av 21 organisationer (71 procent) har genomfört hälsofrämjande verksamhet i hög eller mycket hög utsträckning.

Majoriteten av organisationerna uppger att de kunnat genomföra sin verksamhet enligt plan i hög eller mycket hög utsträckning. Endast fyra organisationer bedömer att de har kunnat genomföra planerad verksamhet i medelhög utsträckning.

Situationen är likartad när det gäller att ha nått förväntat resultat. Majoriteten av organisationerna uppger att de nått förväntat resultat i hög eller mycket hög utsträckning. Totalt tre organisationer uppger att de har nått förväntat resultat i medelhög utsträckning.

Tabell 6. Ansökta och beviljade bidrag inom området alkohol och narkotika (SEK).

Organisation	Ansökt	Beviljats	Har även bedrivit verksamhet inom*
Alna Sverige förening	1 115 000	150 000	HF
Convictus	698 000	698 000	HF
Förbundet Hassela Solidaritet	941 500	600 000	UB, VmK, EL, HF
Föreningen Fanzingo/Radio Fri	1 271 144	300 000	UB, VmK, EL, HF
Hela Människan	6 900 000	5 100 000	UB, VmK, EL, HF
IOGT-NTO	4 500 000	3 700 000	UB, VmK, EL, HF
KSAN - Kvinnoorganisationernas samarbetsråd	2 976 000	1 700 000	UB, VmK, EL, HF
LP-verksamheternas riksorganisation	4 035 500	1 700 000	UB, VmK, EL, HF
Motorförarnas Hälnykterhetsförbund, MHF	5 100 000	3 250 000	UB, VmK, EL, HF
Rainbow Sweden	625 000	350 000	UB, VmK, EL, HF
RFHL, Riksförbundet för Rättigheter, Frigörelse, Hälsa och Likabehandling	3 525 000	2 100 000	UB, VmK, EL, HF
Riksförbundet Föräldraföreningen mot Narkotika	1 240 000	900 000	UB, VmK, EL, HF
Riksförbundet Simon	1 800 000	1 750 000	UB, VmK, EL, HF
Riksförbundet SMART	2 000 000	1 200 000	UB, VmK, EL, HF
RIKSKRIS, KRIS Riksförbund	2 500 000	1 900 000	UB, VmK, EL, HF
Smart Ungdom	491 420	400 000	UB, VmK, EL, HF
Svenska Brukarföreningen	2 128 000	600 000	Ingår ej i återrapporten
Sveriges Blåbandsförbund	2 450 000	500 000	UB, VmK, EL, HF
Sällskapen Länkarnas Riksförbund	2 000 000	650 000	UB, VmK, EL, HF
Unga KRIS-förbundet	945 000	800 000	UB, VmK, HF
Ungdomens nykterhetsförbund, UNF	1 390 000	1 300 000	UB, VmK, EL, HF
Verdandi	3 900 000	2 600 000	UB, VmK, EL, HF
Totalt	52 531 564	32 248 000	

*UB = utsatta barn, VmK = våld mot kvinnor, EL = stöd åt efterlevande, HF = Hälsofrämjande

Majoriteten av organisationerna anser att utvecklingen inom området alkohol och narkotika är positiv. Totalt 14 av 21 organisationer anser att utvecklingen varit positiv under 2016. Exempel på positiv utveckling under året är:

- att konsumtionen av alkohol inte ökar, särskilt positivt är att alkoholkonsumtionen bland unga inte ökar
- att man bedrivit ett framgångsrikt arbete med att hindra återfall i missbruk
- att en stor satsning på alkobommar ser ut att vara på gång vilket har potential att kraftigt minska rattfylleriet

En mindre grupp organisationer ser en negativ utveckling inom området. De tar bland upp de ökade klyftorna i samhället, att missbruket bland äldre ökar, den ökande psykiska ohälsan samt att stöd och behandlingsmöjligheter för flickor och kvinnor har minskat.

Utsatta barn och deras familjer

Området utsatta barn och deras familjer är precis som året innan det näst största området räknat i antalet organisationer samtidigt som det tilldelas en relativt liten andel av statsbidraget. Till området gick totalt 17 090 000 kronor eller cirka 18 procent av statsbidraget fördelat på 18 organisationer. Uppföljningen omfattar 17 av organisationerna som tilldelades statsbidrag inom området. En organisation har inte inkommit med en fullständig redovisning och är därmed inte med i rapporten.

Dessutom uppger 28 organisationer inom områdena alkohol och narkotika, motverka våld mot kvinnor, hälsofrämjande verksamhet och stöd till efterlevande att de bedrivit verksamhet inom området utsatta barn och deras familjer i hög eller mycket hög utsträckning.

De 17 organisationerna inom utsatta barn och deras familjer uppger att de även genomfört verksamhet inom något av områdena alkohol och narkotika, motverka våld mot kvinnor, stöd till efterlevande eller hälsofrämjande verksamhet (tabell 7).

Tabell 7. Ansökta och beviljade bidrag inom området utsatta barn och deras familjer (SEK).

Organisation	Ansökt	Beviljats	Har även bedrivit verksamhet inom*
Anhöriga till Sexuellt Utnyttjade barn, ATSUB	900 000	450 000	AN, VmK, EL, HF
BRIS, Barnens Rätt i Samhället	7 961 000	3 100 000	AN, VmK, EL, HF
Buff (f.d. Bryggan)	1 580 000	1 250 000	HF
ECPAT Sverige	1 600 000	1 600 000	AN, VmK, EL, HF
Ensamkommandes förbund	580 000	250 000	AN, VmK, EL, HF
Familjevårdens Centralorganisation, FACO	688 000	250 000	AN, VmK, EL, HF
FAS-föreningen	950 000	700 000	AN, HF
Föräldraalliansen Sverige	1 200 000	250 000	AN, HF
Hjälpkällan	563 000	250 000	VmK, HF
IOGT-NTO:s Juniorförbund, Junis	939 000	750 000	AN, VmK, EL, HF
Maskrosbarn	2 450 000	950 000	AN, VmK, HF
Riksförbundet Frivilliga samhällsarbete, RFS	1 079 000	500 000	AN, VmK, EL, HF
Riksförbundet för samhällets styvbarn	993 200	250 000	Ingår ej i återrapporten
Riksföreningen Stoppa Kvinnlig Könsstympning, RISK	450 000	400 000	VmK, HF
Rädda Barnens Riksförbund	840 000	840 000	AN, VmK, EL, HF
Svenska Röda Korset	2 885 000	2 200 000	HF
Sveriges Makalösa Föräldrar	2 200 000	1 900 000	AN, VmK, EL, HF
Tjezonen	4 756 800	1 200 000	AN, VmK, EL, HF
Totalt	32 615 000	17 090 000	

*AN = alkohol och narkotika, VmK = våld mot kvinnor, EL = stöd åt efterlevande, HF = Hälsofrämjande

Socialstyrelsens sammanställning visat att 16 av 17 organisationer (94 procent) har genomfört förebyggande eller socialt stödjande arbete i hög eller mycket hög utsträckning. Verksamhet inriktad mot information och opinionsbildning har bedrivits av 15 av 17 organisationer (88 procent) i hög eller mycket hög utsträckning. Aktiviteter inriktade mot organisationernas lokala

eller samordnande del har bedrivits av 13 av 17 organisationer (76 procent) i hög eller mycket hög utsträckning. Hälsofrämjande verksamhet är precis som inom alkohol och narkotika inte lika vanligt inom området utsatta barn utan har bedrivits av 10 av 17 organisationer (59 procent) i hög eller mycket hög utsträckning.

Det är endast en av de 17 organisationerna inom området som inte kunnat genomföra planerad verksamhet enligt plan i hög eller mycket hög utsträckning. Denna organisation uppger även att den inte kunnat nå förväntat resultat i hög eller mycket hög utsträckning.

Organisationerna har en relativt splittrad bild av utvecklingen inom området utsatta barn och deras familjer. Knappt hälften av organisationerna anser att utvecklingen varit positiv under 2016. Dessa organisationer tar bland annat upp olika typer av opinionsbildning och informationsverksamhet. Till exempel Rädda Barnens skrift "Tryggt föräldraskap". Andra typer av positiv utveckling är att organisationernas stödjande arbete har resulterat i förbättrat och kvalitetssäkrat stöd till målgruppen. Till exempel BUFFF:s arbete med att ta fram ett distansstöd till alla barn och ungdomar i målgruppen.

Tre organisationer kan inte uttala sig om utvecklingen inom området och två organisationer anser att det inte skett någon förändring. Det innebär bland annat att det är fortsatt högt tryck på organisationernas stödverksamheter på grund av att den psykiska ohälsan hos unga tjejer är fortsatt hög.

Just den fortsatt höga psykiska ohälsan är något som organisationerna som anser att det är en negativ utveckling inom området tar upp. Till exempel tar BRIS upp att nära hälften av alla kurativa samtal under 2016 rörde psykisk ohälsa och att den ökande psykiska ohälsan kommer att vara organisationens fokus under 2017.

Motverka våld mot kvinnor

Av de 63 organisationer som tilldelades medel för 2016 års verksamhet tillhör 12 stycken motverka våld mot kvinnor. Till området gick 38 688 000 kronor eller cirka 41 procent av statsbidraget. Det är därmed det område som tilldelades störst andel av statsbidraget samtidigt som det omfattar relativt få organisationer.

Dessutom har sex organisationer inom alkohol och narkotika samt utsatta barn och deras familjer genomfört verksamhet inom området motverka våld mot kvinnor i hög eller mycket hög utsträckning.

Alla organisationer utom en inom motverka våld mot kvinnor uppger att de även genomfört verksamhet inom något av områdena alkohol och narkotika, utsatta barn och deras familjer, stöd till efterlevande och hälsofrämjande verksamhet (tabell 8).

Tabell 8. Ansökta och beviljade bidrag inom området motverka våld mot kvinnor (SEK).

Organisation	Ansökt	Beviljats	Har även bedrivit verksamhet inom
Brottsofferjourernas Riksförbund, BOJ	8 020 360	5 000 000	AN, UB, EL, HF
Kvinnors Nätverk	1 407 000	200 000	AN, UB, EL, HF
Män för Jämställdhet	3 000 000	2 000 000	AN, UB, EL, HF
Riksföreningen Stödcentrum mot incest och andra sexuella övergrepp, RISE	600 000	300 000	AN, UB, EL, HF
Rikskriscentrum	1 340 000	350 000	AN, UB, EL, HF
Riksorganisationen för kvinnojourer och tjejjourer i Sverige, ROKS	19 300 000	13 900 000	UB
Rom och resande kvinnojourer, RRKJ	1 000 000	250 000	AN, UB, EL, HF
Somali Women in Sweden, SWIS	400 000	250 000	AN, UB, EL, HF
Talita	300 000	100 000	UB, HF
Terrafem	2 731 230	1 500 000	-
TRIS, Tjejers rätt i samhället	346 300	300 000	AN, UB, EL, HF
Unizon	24 805 000	14 538 000	AN, UB, EL, HF
Totalt	63 249 890	38 688 000	

*AN = alkohol och narkotika, UB= utsatta barn, EL = stöd åt efterlevande, HF = Hälsofrämjande

Förebyggande och socialt stödande arbete samt arbete med information och opinionsbildning har bedrivits av 10 av 12 organisationer (83 procent) i hög eller mycket hög utsträckning. Verksamhet som kommer organisationernas lokala eller samordnande till del har bedrivits av 11 av 12 organisationer (92 procent) i hög eller mycket hög utsträckning. Hälsofrämjande verksamhet är precis som inom områdena utsatta barn och alkohol och narkotika inte fullt lika vanligt inom området motverka våld mot kvinnor. Hälften av organisationerna har bedrivit hälsofrämjande verksamhet i hög eller mycket hög utsträckning.

Majoriteten av organisationerna har kunnat genomföra planerad verksamhet och har också nått förväntat resultat i hög eller mycket hög utsträckning. Socialstyrelsens sammanställning visar att 10 av 12 organisationer (83 procent) inom motverka våld mot kvinnor har kunnat genomföra planerad verksamhet enligt plan i hög eller mycket hög utsträckning. Vidare har 9 av 12 organisationer (75 procent) nått förväntat resultat i hög eller mycket hög utsträckning.

Majoriteten av organisationerna anser att utvecklingen inom området motverka våld mot kvinnor varit positiv under året. Totalt 9 av 12 organisationer anser att utvecklingen varit positiv. Exempel på positiv utveckling är att det blivit mer fokus på våldsförebyggande arbete riktat till män och pojkar vilket kan ses som ett perspektivskifte från våldets följder till dess orsaker. Andra exempel på positiv utveckling är att fler kvinnor med utländsk bakgrund känner till den svenska lagstiftningen vad gäller barnaga etc. och att kännedomen om kränkande normer och värderingar ökar.

En organisation anser att det varit en blandad utveckling inom området. Positivt är att organisationen upplever att socialtjänsten tar frågan om heders-

relaterat våld och förtryck på större allvar. Samtidigt upplever man att barnperspektivet ofta saknas och att de vuxnas utsagor samt deras "rätt" till sina barn tas på större allvar. Man ser också att barn i asylsökande familjer inte beviljas nödvändiga åtgärder i tillräcklig omfattning.

På den negativa sidan finns också att de lokala jourernas ekonomi försämrats i och med att en del kommuner drar ned sitt ekonomiska stöd med hänvisning till Socialstyrelsens statsbidrag till lokala kvinno- och tjejjourer. Det bidraget får dock inte användas till att driva skyddat boende varför lokala jourer har ett fortsatt behov av ekonomiskt stöd. Man är också oroad över att kvinnojournernas självständighet hotas av de ökade kraven på jourerna vad gäller dokumentation och kompetens.

Hälsofrämjande verksamhet

Hälsofrämjande verksamhet är ett av de minsta områdena räknat i antal organisationer och det minsta området räknat i andel av statsbidraget. Totalt tilldelades fem organisationer sammanlagt 1 550 000 kronor vilket motsvarar cirka 1,5 procent av statsbidraget för 2016.

Dessutom uppger 33 organisationer inom alkohol och narkotika, utsatta barn och deras familjer, motverka våld mot kvinnor samt stöd till efterlevande att de bedrivit hälsofrämjande verksamhet i hög eller mycket hög utsträckning.

Samtliga organisationer inom hälsofrämjande verksamhet har även bedrivit verksamhet inom områdena alkohol och narkotika, utsatta barn och deras familjer samt stöd till efterlevande (tabell 9).

Tabell 9. Ansökta och beviljade bidrag inom området hälsofrämjande verksamhet (SEK).

Organisation	Ansökt	Beviljats	Har även bedrivit verksamhet inom*
Mind	1 800 000	550 000	AN, VmK, UB, EL
RFSL Ungdom	1 684 250	300 000	AN, VmK, UB, EL
Riksförbundet HOBS, Hälsa oberoende av storlek	2 137 000	250 000	AN, VmK, UB, EL
Riksförbundet Hälsofrämjandet	1 800 000	200 000	AN, VmK, UB, EL
Äldrekontakt	300 000	250 000	AN, VmK, UB, EL
Totalt	7 721 250	1 550 000	

*AN = alkohol och narkotika, VmK = Våld mot kvinnor, UB= utsatta barn, EL = stöd åt efterlevande

Samtliga fem organisationer inom området uppger att de bedrivit förebyggande och socialt stödjande arbete, informations- och opinionsbildande arbete samt hälsofrämjande verksamhet i hög eller mycket hög utsträckning. Verksamhet som kommer organisationernas lokala eller samordnande del har bedrivits av 4 av 5 organisationer i hög eller mycket hög utsträckning.

Dessutom har 4 av 5 organisationer kunnat genomföra verksamhet enligt plan i hög eller mycket hög utsträckning och de har också nått de förväntade resultaten för verksamheten under året i hög eller mycket hög utsträckning.

Majoriteten av organisationerna inom det hälsofrämjande området anser att utvecklingen varit positiv under året. En organisation bedömer att det inte har skett någon förändring utan situationen är densamma som tidigare.

Exempel på positiv utveckling är att fler personer än tidigare vänder sig till RFSL Ungdoms fråge- och stödmejl. Man upplever att man har förtroende i målgruppen som annars har ett generellt lågt förtroende för vårdinsatser. Man upplever också att transpersoner blir mer synliga i olika medier vilket leder till en medvetandehöjning hos de som möter unga transpersoner i sitt arbete.

Andra exempel på positiv utveckling som också anknyter till ett ökat inflytande och synliggörande är att HOBS finns med som aktiv part vid planering av vårdprogram etc. och att man är en naturlig aktör i olika expertgrupper inom ämnet fetma. Man arbetar även med att lyfta patientfrågan inom området jämlik vård.

Stöd till efterlevande

Stöd till efterlevande är tillsammans med hälsofrämjande verksamhet ett av de minsta områdena räknat i antal organisationer och det näst minsta området räknat i andel av statsbidraget. Totalt tilldelades fem organisationer sammanlagt 1 900 000 kronor vilket motsvarar cirka 2 procent av statsbidraget för 2016.

Dessutom uppger fem organisationer inom alkohol och narkotika, utsatta barn och deras familjer samt hälsofrämjande verksamhet att de bedrivit hälsofrämjande verksamhet i hög eller mycket hög utsträckning.

Samtliga organisationer inom hälsofrämjande verksamhet har även bedrivit verksamhet inom något av områdena alkohol och narkotika, utsatta barn och deras familjer samt hälsofrämjande verksamhet (tabell 10).

Tabell 10. Ansökta och beviljade bidrag inom området stöd till efterlevande (SEK).

Organisation	Ansökt	Beviljats	Har även bedrivit verksamhet inom*
Randiga Huset	5 145 200	300 000	AN, VmK, UB, HF
Riksförbundet för Suicidprevention och efterlevandestöd, SPES	2 375 000	450 000	AN, VmK, UB, HF
SAMS – Samarbete för Människor i Sorg	1 100 000	750 000	UB, HF
Spädbarnsfonden	570 000	250 000	AN, VmK, UB, HF
Vi som förlorat barn	500 000	150 000	UB, HF
Totalt	9 690 200	1 900 000	

*AN = alkohol och narkotika, VmK = Våld mot kvinnor, UB= utsatta barn, HF = Hälsofrämjande

Samtliga fem organisationer inom området uppger att de bedrivit förebyggande och socialt stödjande arbete, informations- och opinionsbildande arbete, verksamhet som kommer organisationens lokala eller samordnande arbete till del samt hälsofrämjande verksamhet i hög eller mycket hög utsträckning.

Vidare uppger samtliga organisationer att de kunnat genomföra verksamhet enligt plan i hög eller mycket hög utsträckning och de har också nått de

förväntade resultaten för verksamheten under året i hög eller mycket hög utsträckning.

Samtliga organisationer inom stöd till efterlevande anser att utvecklingen varit positiv under året. Exempel på positiv utveckling är att organisationerna känner att deras erfarenhet och kompetens inom området efterfrågas allt mer. Det kan till exempel röra sig om informations- och kunskapsspridning till myndigheter, kommuner, skolor med flera.

Genomförd verksamhet 2016

I redovisningen av 2016 års statsbidrag redogjorde organisationerna för i hur stor utsträckning deras verksamhet har varit inriktad mot informations- och opinionsbildande arbete, mot förebyggande och socialt stödjande arbete samt mot hälsofrämjande verksamhet. Hälsofrämjande verksamhet får inte omfatta idrotts- och friluftsverksamhet utan endast andra typer av hälsofrämjande insatser. Organisationerna redogjorde också för i hur stor utsträckning de har arbetat med insatser som kommit deras lokala eller samordnande arbete till del.

Det vanligaste är att organisationerna har varit aktiva inom flera olika områden. Samtidigt varierar det kraftigt hur stor del av deras verksamhet som har bedrivits inom respektive område.

Organisationerna skiljer sig åt när det gäller storlek, uppbyggnad, spridning, antal medlemmar, inriktning och hur de bedriver sitt arbete. Detta innebär att omfattning och typ av verksamhet skiljer sig åt mellan de olika organisationerna.

Statsbidragets syfte

Ett av syftena med statsbidraget till vissa organisationer inom det sociala området är att stödja utvecklingen av ett civilt samhälle som bidrar till

- att människor som befinner sig i, eller riskerar att hamna i en utsatt situation kan påverka och förbättra sina levnadsvillkor samt delta i och påverka samhällsutvecklingen
- att skapa förutsättningar för en god hälsa på lika villkor för hela befolkningen.

Organisationernas redovisningar av 2016 års statsbidrag visar att de använder statsbidraget till insatser och aktiviteter inom informations- och opinionsbildning, förebyggande och socialt stödjande arbete samt inom hälsofrämjande verksamhet på ett sätt som ligger i linje med syftet i förordningen.

Informations- och opinionsbildande arbete

Av organisationernas redovisningar framgår att 60 av 61 organisationer som fick del av 2016 års statsbidrag och som ingår i uppföljningen har bedrivit informations- och opinionsbildande arbete. Av organisationerna har 52 stycken bedrivit informations- och opinionsbildande arbete i hög eller mycket hög utsträckning. Samtliga organisationer inom hälsofrämjande verksamhet och stöd till efterlevande uppger att de bedrivit informations- och opinionsbildande arbete i hög eller mycket hög utsträckning.

Precis som tidigare år handlar information och opinionsbildning om kampanjer av olika slag via annonser, hemsidor och trycksaker, deltagande i seminarier och konferenser, att delta som expert eller remissinstans för regering och olika myndigheter samt att anordna utbildningar och kurser.

Information och opinionsbildning handlar också om att göra organisationen och dess frågor mer kända för allmänhet och beslutsfattare, att öka

kunskap om den aktuella frågan och att föra upp den på den politiska dagordningen.

Exempel på opinionsbildande arbete inom alkohol och narkotika är det arbete som flera organisationer inom området bedriver för att den restriktiva alkoholpolitiken ska bibehållas. Till exempel IOGT-NTO:s påverkansarbete riktat mot beslutsfattare på olika nivåer genom att genomföra politikerträffar, att skapa lokala alkoholpolitiska grupper och genom att genomföra lokala arrangemang, till exempel i samband med folknykterhetens vecka.

Inom området Utsatta barn och deras familjer har Rädda Barnen arbetat för att synliggöra brister i skydd, rättssäkerhet och rehabilitering för barn utsatta för våld och övergrepp. Bland annat har organisationens granskning av förundersökningar vid misstänkta våldsbrott mot barn resulterat i rapporten "Brott mot barn – om hur våldsutsatta barn drabbas när förundersökningar drar ut på tiden".

Exempel på informations- och opinionsbildande arbete inom området motverka våld mot kvinnor är Unizons arbete för att synliggöra kopplingen mellan våld och ojämställdhet. Bland annat genom vidareutveckling av metodmaterialet "machofabriken" med fokus på kopplingen mellan maskulinitetsnormer och våld. Man arbetar också via opinionsbildning kring mäns våld mot kvinnor och prostitution där Unizons rapport om porr och prostitution har spridits på olika konferenser och seminarier både nationellt och internationellt.

Inom det hälsofrämjande området arbetar HOBS med informationsspridning riktad till personal inom sjukvården om det dåliga bemötande som många personer med övervikt och fetma får när de söker vård. Man arbetar också med informationsspridning om hur man bäst pratar vikt och hälsa med barn och ungdomar. Inom området stöd till efterlevande har SAMS arbetat opinionsbildning för att uppmärksamma livssituationen hos efterlevande. Man genomförde flera seminarier under Almedalsveckan och man fanns också på plats med ett informationstält vilket gav tillfälle till samtal och diskussion.

Förebyggande och socialt stödjande arbete

Organisationernas redovisningar visar att samtliga 61 organisationer bedrivit förebyggande och socialt stödjande arbete. Av organisationerna har 57 av 61 stycken (93 procent) bedrivit arbete inom förebyggande och socialt stödjande verksamhet i hög eller mycket hög utsträckning. Samtliga organisationer inom området alkohol och narkotika, hälsofrämjande verksamhet och stöd till efterlevande uppger att de bedrivit förebyggande och socialt stödjande arbete i hög eller mycket hög utsträckning.

Förebyggande och socialt stödjande arbete omfattar bland annat hjälp och stöd till människor i utsatta situationer genom telefonjourer, kamratstöd, läggerverksamhet och rådgivning.

Inom området alkohol och narkotika arbetar LP-verksamheten med förebyggande verksamhet riktad till ungdomar i riskzonen där man bygger upp nätverk med en positiv motkultur utan alkohol genom att öppna lokala öppethusverksamheter, att genomföra sommarläger och genom att delta på ungdomskonferenser. På det socialt stödjande området arbetar organisationen

med motiverande arbete riktat till personer i missbruk och uppsökande fältarbete och hembesök. Man arbetar även med återintegrering av personer som genomgått någon form av behandling eller stöd från LP-verksamheten genom att hjälpa dem att få boende, arbete och social gemenskap genom t ex sommarläger.

Inom utsatta barn och deras familjer arbetar ATSUB med stödjande kontakter via jourtelefonsverksamhet, chatt och mejl. Man hjälper även barn och unga samt anhöriga via stödpersonsverksamhet och stödsamtal enskilt och i grupp. Maskrosbarn arbetar med olika stödinsatser som exempelvis lägerverksamhet för att målgruppen unga med föräldrar som har ett missbruk eller psykisk ohälsa ska kunna bryta sitt sociala arv och växa upp till välmående vuxna.

Exempel från området motverka våld mot kvinnor är det förebyggande arbete mot hedersrelaterat förtryck och våld som bedrivs av TRIS. Organisationen bedriver även ett akut arbete via journalsamtal. Terrafem bedriver också stödjande verksamhet via en jourtelefon för våldsutsatta kvinnor och driver även en juristjour där våldsutsatta kvinnor kan få juridisk rådgivning.

På efterlevandeområdet har Spädbarnsfonden arbetat för att förbättra den psykosociala hälsan hos föräldrar som mist barn, bland annat genom en familjehelg riktad till personer som förlorat ett barn eller syskon. Inom det hälsofrämjande området arbetar RFSL Ungdom för att öka unga transpersoners psykiska och fysiska hälsa genom stödverksamhet via samtals- och stödgrupper, hemsida och mejl.

Hälsofrämjande verksamhet

Sammanlagt 60 av 61 organisationer uppger att de har bedrivit hälsofrämjande insatser. Socialstyrelsens genomgång visar att 40 organisationer (64 procent) har bedrivit hälsofrämjande verksamhet i hög eller mycket hög utsträckning. Samtliga organisationer inom området stöd till efterlevande uppger att de bedrivit verksamhet inom området i hög eller mycket hög utsträckning.

Hälsofrämjande verksamhet omfattar aktiviteter som gränsar till de övriga områdena inom förordningen, främst förebyggande och stödjande verksamhet samt information- och opinionsbildande arbete. Aktiviteterna kan också ha koppling till insatser som kommer organisationernas lokala eller samordnande arbete till del.

Inom området alkohol och narkotika kan Hela Människans arbete med hemlösa missbrukare nämnas. Man arbetar hälsofrämjande genom motion och friskvårdsarbete samt med socialt stöd och praktiska insatser som främjar rehabilitering.

Inom området utsatta barn och deras familjer kan Ensamkommandes förbunds arbete med att hjälpa nyanlända unga att komma ut från sina boenden för att främja målgruppens etablering i samhället nämnas. Organisationen besöker boenden och genomför olika typer av aktiviteter som olika typer av idrott, lägerverksamhet och läxhjälp. Exempel på hälsofrämjande verksamhet från området motverka våld mot kvinnor är RISE:s (f.d. RSCI) fortsatta arbete för att fler kvinnor som varit utsatta för sexuella övergrepp ska ges hjälp till självhjälp.

Inom det hälsofrämjande verksamhetsområdet har Äldrekontakt fortsatt sitt arbete med att motverka ensamhet hos äldre med sina fikaträffar. Exempel på denna typ av arbete inom stöd till efterlevande är Randiga husets aktiviteter för att barn och unga i sorg ska få bättre förutsättningar för att inte hamna i psykisk ohälsa senare i livet.

Insatser inriktade mot lokalt och samordnade arbete

Samtliga 61 organisationer uppger att de har arbetat med insatser som kommer deras lokala eller samordnande arbete till del. Sammanlagt 52 av 61 organisationer (85 procent) uppger att de har bedrivit denna typ av arbete i hög eller mycket hög utsträckning.

Denna typ av insatser handlar om utbildningar och kurser och andra typer av stöd till de lokala delarna av organisationerna. Det kan också handla om organisationsstöd i form av att utveckla kansli och administration för att stärka organisationens verksamhet både centralt och lokalt. Inom motverka stöd till efterlevande har alla organisationer bedrivit verksamhet som kommer lokala eller samordnande insatser till del i hög eller mycket hög utsträckning.

Exempel på denna typ av verksamhet från området alkohol och narkotika är Kvinnoorganisationernas samarbetsråd i alkohol- och narkotikafrågor (KSAN:s) arbete för att stärka organisationens kapacitet som samarbetsråd och paraplyorganisation inom området. Under året har man genomfört kapacitets- och kunskapshöjande aktiviteter såsom utbildningsinsatser för styrelsen, personal och nyckelpersoner i medlemsorganisationerna om narkotika och beroendeutveckling samt om flickors och kvinnors aktuella behov av insatser. Under året har tre nya organisationer beviljats medlemskap.

Inom utsatta barn och deras familjer har Röda korset som delmål att skapa en nationell samordning och tjänstemannastöd till frivilligverksamheten för att skapa goda förutsättningar för frivilligarbete. Under året har organisationen gett stöd till de lokala kretsarna för att möjliggöra rekrytering, utbildning och fortbildning av frivilliga. Man har även tillhandahållit handledning och kunskapsstöd från centralt håll.

Inom motverka våld mot kvinnor har ROKS arbetat för att riksorganisationen ska vara en förmedlande och sammanbindande länk mellan medlemsjourerna. Under 2016 har man utvecklat organisationens kansli och dess arbetssätt. Man har också stöttat de lokala jourerna genom omfattande utbildningsinsatser riktade till nya och erfarna jourkvinnor och jourtjejer för att höja kvaliteten i jourernas arbete.

Inom det hälsofrämjande verksamhetsområdet har Äldrekontakt aktivt arbetat för att utveckla sin verksamhet och startat nya fikagrupper på nya orter. Under året har organisationen rekryterat nya volontärer och fortlöpande sett till att det finns tillräckligt med volontärer för att hålla igång verksamheten. Man stöttar och coachar gruppledarna på individuell basis och ger dem råd för att stödja dem i arbetet. Exempel på denna typ av arbete inom stöd till efterlevande är SPES arbete för att stödja enskilda medlemmar ute i landet att bilda nya lokalavdelningar samt ge stöd till kretsar och lokalavdelningar i deras arbete med att sprida information om suicidprevention och efterlevandestöd.

Avslutande diskussion

Socialstyrelsens uppföljning visar att 33 procent av organisationerna har sammanhängande mål- och resultatstyrning i hög utsträckning. Samtidigt har andelen organisationer som har en sammanhängande mål- och resultatstyrning i låg utsträckning sjunkit till 10 procent. Socialstyrelsen konstaterar att utvecklingen är positiv men myndighetens uppföljning visar samtidigt att majoriteten av organisationerna fortfarande har en mål- och resultatstyrning som behöver utvecklas. Många organisationer har fortsatt svårt att formulera mätbara mål och aktiviteter.

Socialstyrelsen bedömer med utgångspunkt i organisationernas åiterrapporter att syftet med verksamhetsbidraget som anges i förordningen har främjats. Organisationerna har redogjort för i hur stor utsträckning deras verksamhet varit inriktad mot informations- och opinionsbildande arbete samt förebyggande och socialt stödjande arbete. Organisationerna har också redogjort för i hur stor utsträckning de har arbetat med hälsofrämjande insatser och med insatser som har kommit deras lokala eller samordnande arbete till del. Majoriteten av organisationerna har varit aktiva inom mer än ett av dessa områden.

I förordningen finns även krav på att organisationerna ska uppge hur många medlemmar de har. Detta krav har varit svårt att uppfylla för de organisationer som är paraplyorganisationer eller på något annat sätt organiserar organisationer som i sig är rikstäckande organisationer. Socialstyrelsen accepterar därför att dessa organisationer bara uppger hur många organisationer de har som medlemmar.

Socialstyrelsen konstaterar att utvecklingen när det gäller att utveckla en god mål- och resultatstyrning går åt rätt håll och myndigheten kommer att fortsätta arbetet med att förbättra mål- och resultatstyrningen av bidraget.

Referenser

1. Användningen av statsbidraget till vissa organisationer inom det sociala området 2015. Stockholm: Socialstyrelsen; 2016

Bilaga 1. Fördelning av medel

Tabell 11. Fördelning av medel per område och organisation (SEK)

Organisation	Belopp
Alkohol och narkotika	32 248 000
Alna Sverige förening	150 000
Convictus	698 000
Förbundet Hassela Solidaritet	600 000
Föreningen Fanzingo/Radio Fri	300 000
Hela Människan	5 100 000
IOGT-NTO	3 700 000
KSAN - Kvinnoorganisationernas samarbetsråd	1 700 000
LP-verksamheternas riksorganisation	1 700 000
Motorförarnas Helykterhetsförbund, MHF	3 250 000
Rainbow Sweden	350 000
RFHL, Riksförbundet för Rättigheter, Frigörelse, Hälsa och Lika-behandling	2 100 000
Riksförbundet Föräldraföreningen mot Narkotika	900 000
Riksförbundet Simon	1 750 000
Riksförbundet SMART	1 200 000
RIKSKRIS, KRIS Riksförbund	1 900 000
Smart Ungdom	400 000
Svenska Brukarföreningen	600 000
Sveriges Blåbandsförbund	500 000
Sällskapen Länkarnas Riksförbund	650 000
Unga KRIS-förbundet	800 000
Ungdomens nykterhetsförbund, UNF	1 300 000
Verdandi	2 600 000
Utsatta barn och deras familjer	17 090 000
Anhöriga till Sexuellt Utnyttjade barn, ATSUB	450 000
BRIS, Barnens Rätt i Samhället	3 100 000
Bufff (f.d. Bryggan)	1 250 000
ECPAT Sverige	1 600 000
Ensamkommandes förbund	250 000
Familjevårdens Centralorganisation, FACO	250 000
FAS-föreningen	700 000
Föräldraalliansen Sverige	250 000
Hjälpkällan	250 000
IOGT-NTO:s Juniorförbund, Junis	750 000
Maskrosbarn	950 000
Riksförbundet Frivilliga samhällsarbetare, RFS	500 000
Riksförbundet för samhällets styvbarn	250 000
Riksföreningen Stoppa Kvinnlig Könstymning, RISK	400 000
Rädda Barnens Riksförbund	840 000
Svenska Röda Korset	2 200 000
Sveriges Makalösa Föräldrar	1 900 000
Tjejzonen	1 200 000
Motverka våld mot kvinnor	38 688 000
Brottsofferjourernas Riksförbund, BOJ	5 000 000
Kvinnors Nätverk	200 000

Män för Jämställdhet	2 000 000
Riksföreningen Stödcentrum mot incest och andra sexuella övergrepp, RISE	300 000
Rikskriscentrum	350 000
Riksorganisationen för kvinnojourer och tjejjourer i Sverige, ROKS	13 900 000
Rom och resande kvinnojouren RRKJ	250 000
Somali Women in Sweden, SWIS	250 000
Talita	100 000
Terrafem	1 500 000
TRIS, Tjejers rätt i samhället	300 000
Unizon	14 538 000
Hälsofrämjande	1 550 000
Mind	550 000
RFSL Ungdom	300 000
Riksförbundet HOBS, Hälsa oberoende av storlek	250 000
Riksförbundet Hälsofrämjandet	200 000
Äldrekontakt	250 000
Stöd till efterlevande	1 900 000
Randiga Huset	300 000
Riksförbundet för Suicidprevention och efterlevandestöd, SPES	450 000
SAMS – Samarbete för Människor i Sorg	750 000
Spädbarnsfonden	250 000
Vi som förlorat barn	150 000
Ej kategoriserat	1 900 000
FORUM – idéburna organisationer	1 900 000
Totalt	93 376 000

Bilaga 2. Ekonomisk redovisning

Anslagssumman för 2016 var totalt 93 376 000 kronor. Statsbidraget fick användas mellan 1 januari 2016 och 31 december 2016. Av dessa medel avsåg 66 626 000 kronor områdena alkohol och narkotika, utsatta barn och deras familjer och motverka våld mot kvinnor. Vidare avsåg 23 300 000 kronor enbart området motverka våld mot kvinnor. Till områdena stöd till efterlevande och hälsofrämjande verksamhet anslogs 3 450 000 kronor (tabell 12).

Tabell 12. Anslag till statsbidraget 2016

Utgiftsområde	Belopp SEK
Utgiftsområde 9, Hälsovård, sjukvård och social omsorg. 4:7 Bidrag till utveckling av socialt arbete m.m	66 626 000
Utgiftsområde 9. Hälsovård, sjukvård och social omsorg. 1:6 Bidrag till folkhälsa och sjukvård	3 450 000
Utgiftsområde 13 Integration och jämställdhet 1:3	23 300 000
Summa	93 376 000

Av organisationernas ekonomiska redovisningar framgick att sju organisationer inte hade förbrukat hela statsbidraget. Med utgångspunkt i 17 §, punkt 3 i förordning (2011:1062) om statsbidrag till vissa organisationer har Socialstyrelsen begärt att dessa medel betalas tillbaka. Vidare har en organisation gått i konkurs under året och de medel som den organisationen tilldelades räknas som oförbrukade och ska återbetalas. Statsbidrag som inte förbrukats uppgick enligt Socialstyrelsens sammanställning till 2 421 596 kronor. Socialstyrelsen har dessutom återkrävt hela det beviljade statsbidraget från en organisation på grund av att organisationen inte har använt de beviljade medlen som avsett, och dessutom inte lämnat in en granskningsrapport från en auktoriserad revisor. Det innebär att 97 procent av statsbidraget har förbrukats (tabell 13).

Tabell 13. Utbetalt och icke förbrukat statsbidrag 2016. SEK

Utbetalt statsbidrag	Icke förbrukat statsbidrag	Återkrävt statsbidrag	Procentuell förbrukning statsbidrag
93 376 000 kr	2 421 596	250 000	97

Socialstyrelsen bad organisationerna att specificera hur stor del av statsbidraget som gått till administrativa kostnader för att få en bild av hur mycket av statsbidraget som går till administration av organisationernas verksamhet. Som administrativa kostnader räknas telefoni, porto, kontorsmaterial, försäkringar, bankkostnader och redovisningstjänster. Socialstyrelsens sammanställning visar att fem procent av statsbidraget har använts till administrativa

kostnader (tabell 14). Det är en höjning med 0,4 procent jämfört med året innan. Det är endast tre organisationer som har använt mer än 15 procent av statsbidraget till administration.

Tabell 14. Andel administrativa kostnader hos organisationerna. Procent

Förbrukat statsbidrag	Varav kostnad för administration	Andel kostnad administration procent
90 704 404	4 591 971	5

Bilaga 3. Medlemsutveckling

Tabell 15. Organisationer med upp till 500 medlemmar 2016

Organisation	Antal medlemmar jan 2016	Antal medlem- mar dec 2016
Talita	12	12
Förbundet Hassela Solidaritet	385	28
Rikskriscentrum	30	31
Randiga Huset	20	33
Riksföreningen Stoppa Kvinnlig Köns- stämpning, RISK	61	55
Riksförbundet HOBS – Hälsa obero- ende av storlek	73	83
Terrafem	120	101
FAS-föreningen	102	110
Convictus	150	150
Kvinnors Nätverk	146	169
Anhöriga till sexuellt utnyttjade barn, ATSUB	263	270
Tjejzonen	205	289
RISE – Riksföreningen Stödcentrum mot incest och andra sexuella övergrepp	257	303
Föreningen Fanzingo	445	336
Somali Women in Sweden, SWIS	380	389
TRIS. Tjejers rätt i samhället	340	409
Maskrosbarn	227	418
Familjevården centralorganisation, FACO	452	430
Alna Sverige Förening	472	472
Rom och resande kvinnojour, RRKJ	482	475

Tabell 16. Organisationer med 501 – 5 000 medlemmar 2016

Organisation	Antal medlemmar jan 2016	Antal medlem- mar dec 2016
Män för jämställdhet	326	531
Riksförbundet Simon	533	557
Ensamkommandes Förbund	500	900
Äldrekontakt	560	960
Riksförbundet för suicidprevention och efterlevandestöd, SPES	958	1 034
Unga KRIS-förbundet	0	1 143
Vi som förlorat barn	1 175	1 263
Hjälpkällan	1 356	1 387
Spädbarnsfonden	1 518	1 558

Buff Sverige (f.d. Bryggan)	1 678	1 678
RFHL, Riksförbundet för Rättigheter, Frigörelse, Hälsa och Likabehandling	1 460	1 800
RFSL Ungdom	893	1 844
Sveriges Makalösa Föräldrar	1 643	1 962
Riksförbundet Hälsofrämjandet	2 000	2 000
Mind – föreningen psykisk hälsa	2 000	2 044
Riksföreningen Föräldrar mot narkotika, FMN	3 278	3 316
Smart Ungdom	2 978	3 699
RIKSKRIS, Riksförbundet Kriminellas Revansch i Samhället	3 822	3 934
Ungdomens nykterhetsförbund, UNF	4 904	4 064
Sveriges Blåbandsförbund	3 577	4 158
BRIS, Barnens Rätt i Samhället	4 387	4 865
Riksorganisationen för kvinnojourer och tjejjourer i Sverige, ROKS	4 318	4 886

Tabell 17. Organisationer med 5 001 – 15 000 medlemmar 2016

Organisation	Antal medlemmar jan 2016	Antal medlemmar dec 2016
Verdandi	5 871	5 151
Riksförbundet frivilliga samhällsarbetare, RFS	6 880	6 000
Brottsofferjourernas riksförbund, BOJ	6 969	6 757
Unizon	6 700	7 300
Sällskapen Länkarnas Riksförbund	9 169	9 202
Föräldraalliansen Sverige	5 044	9 490
IOGT-NTO:s Juniorförbund, Junis	11 336	12 031
Motorförarnas Helnykterhetsförbund, MHF	15 812	13 919

Tabell 18. Organisationer med fler än 15 000 medlemmar 2016

Organisation	Antal medlemmar jan 2016	Antal medlemmar dec 2016
IOGT-NTO	27 934	29 060
Riksförbundet SMART	40 000	40 000
Rädda Barnens Riksförbund	76 492	75 028
LP-verkssamhetens Riksorganisation	82 296	83 018
Svenska Röda Korset	121 000	121 000